

Załącznik do uchwały Nr XVII/131/2016
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dnia 29 kwietnia 2016 r.

Sprawozdanie dyrektora
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Inowrocławiu
z działalności Centrum w roku 2015.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu, zwane dalej Centrum, zostało utworzone uchwałą nr IV/21/99 Rady Powiatu Inowrocławskiego i działa jako samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz udzielania pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Starosta Inowrocławski przy pomocy Centrum sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym jednostką kieruje dyrektor, w oparciu o następujące działy:

- 1) Dział Pomocy Instytucjonalnej, realizujący zadania związane z rodzinami zastępczymi i usamodzielnieniami, domami pomocy społecznej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz Systemem Informatycznym POMOST;
- 2) Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, realizujący zadania związane z likwidacją barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, dofinansowaniem do turnusów rehabilitacyjnych, środków ortopedycznych pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego, warsztatów terapii zajęciowej oraz rehabilitacji zawodowej;
- 3) Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4) Dział Administracyjno-Finansowy;
- 5) Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
- 6) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W 2015 r. przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło 33,9. Działalność Centrum finansowana była ze środków własnych powiatu, odpisu 2,5% środków z PFRON-u na obsługę realizowanych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz dotacji celowej przeznaczonej na dodatki dla pracowników socjalnych i funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 9 082 pism, a 5 329 zostało wysłanych.

W roku 2015 Centrum przygotowało 12 projektów uchwał przyjętych przez Radę Powiatu Inowrocławskiego oraz 1 projekt uchwały przyjęty przez Zarząd Powiatu Inowrocławskiego.

Domy pomocy społecznej

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w powiecie inowrocławskim funkcjonowało 5 domów pomocy społecznej, w których na liczbę miejsc statutowych 437 przebywało średnio 435 mieszkańców. Wszystkie domy w powiecie posiadają wymagane standardy i zezwolenia na prowadzenie domu. Każdy z domów ma określony typ w zależności od schorzeń podopiecznych.

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące funkcjonowania domów pomocy społecznej.

Tabela 1

Dom Pomocy Społecznej w:	typ domu	liczba miejsc statutowych	średnia liczba mieszkańców	liczba mieszkańców na 31.12.2015 r.
Inowrocławiu	dla osób w podeszłym wieku	90	90	90
Ludzisku	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	100	100	98
Parchaniu	dla osób przewlekle psychicznie chorych	80	80	80
Tarnówku	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	80	80	80
Warzynie	dla osób przewlekle psychicznie chorych	87	87	87
R A Z E M		437	437	435

Tabela 2

Dom Pomocy Społecznej w:	średniomiesięczny koszt utrzymania mieszkańca	stawka żywieniowa w zł
Inowrocławiu	2 997,28	7,87
Ludzisku	3 206,64	7,49
Parchaniu	3 330,60	7,70
Tarnówku	3 425,62	7,43
Warzynie	3 117,44	7,66

Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. wprowadziła zasadę trójfinansowania i zobowiązała mocą art. 61 rodzinę oraz gminę do regulowania różnicy między

średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej, a opłatami wnoszonymi przez osoby przebywające w placówkach pomocy społecznej. W domach pomocy społecznej na 31 grudnia 2015 r. przebywało 167 osób, których pobyt był dofinansowany z budżetu państwa oraz 268 osób, których pobyt dofinansowywały gminy oraz rodziny. Powyższe dane pokazują poniższe tabele.

Tabela 3

Dom Pomocy Społecznej w:	odpłatność za pobyt w zł:		
	według starych zasad	według nowych zasad	ogółem
Inowrocławiu	203 500,64	2 202 610,73	2 406 111,37
Ludzisko	730 692 51	790 799,71	1 521 492,22
Parchaniu	488 875,19	1 024 008,20	1 512 883,39
Tarnówku	583 901,13	655 682,34	1 239 583,47
Warzynie	410 151,37	1 275 609,09	1 685 760,46
RAZEM	2 417 120,84	5 948,710,07	8 365 830,91

Tabela 4 Mieszkańcy umieszczeni wg starych i nowych zasad.

Dom Pomocy Społecznej w:	stare zasady	nowe zasady
Inowrocławiu	23	67
Ludzisku	77	21
Tarnówku	63	17
Parchaniu	53	27
Warzynie	52	35
Razem	268	167

W domach pomocy społecznej przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty oraz średnie miesięczne wynagrodzenie przedstawiało się następująco.

Tabela 5

Dom Pomocy Społecznej w:	przeciętne wynagrodzenie w zł	przeciętne zatrudnienie w etatach
Inowrocławiu	2 363,00	59
Ludzisku	2 656,92	71
Parchaniu	2 242,00	63,9
Tarnówku	2 259,57	58
Warzynie	2 466,30	61
R A Z E M		312,9

Mieszkańcy przebywający w dps-ach na starych zasadach posiadają własne środki finansowe. 250 osób posiada renty lub emerytury, natomiast 18 osób otrzymuje zasiłki stałe.

Struktura wiekowa osób przebywających w domach pomocy społecznej przedstawia się następująco.

Tabela 6

Wyszczególnienie	od 19 do 40 lat	od 41 do 60 lat	od 61 do 74 lat	powyżej 74
DPS Inowrocław	0	11	33	46
DPS Ludzisko	23	57	15	3
DPS Tarnówko	38	28	10	4
DPS Parchanie	6	26	31	17
DPS Warzyn	12	33	38	4
Razem	79	155	127	74

Największa rotacja mieszkańców występuje w DPS-ie w Inowrocławiu z uwagi na wiek oraz stan chorobowy osób w nim umieszczanych. W roku sprawozdawczym 17 osób zostało umieszczonych ww. domu.

W domach pomocy społecznej zatrudnionych było 315 osób.

Zadaniem domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu

inowrocławskiego jest zapewnienie całodobowej opieki, oraz zaspakajanie potrzeb bytowych, edukacyjnych, społecznych i religijnych na poziomie obowiązujących standardów. W zakresie potrzeb bytowych dom zapewnia: mieszkanie, wyżywienie, ubranie oraz środki czystości. W zakresie usług opiekuńczych i wspomagających dom zapewnia: pielęgnację, rehabilitację, terapię zajęciową, zajęcia kulturalne i rekreacyjne. Wszystkie działania domów pomocy społecznej są dla ich mieszkańców bezpłatne z mocy obowiązujących przepisów standaryzacyjnych. We wszystkich domach działają zespoły terapeutyczno-opiekuńcze, celem ich działalności jest opracowanie i wdrożenie planów indywidualnego wsparcia. Każdy z domów posiada procedury dotyczące mieszkańców i personelu określające zasady postępowania w niektórych sytuacjach z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców zgodnie z obowiązującym prawem.

W roku 2015 Centrum wydało 164 decyzje dotyczące mieszkańców dps-ów w tym:

- 1) 31 o umieszczeniu w domu pomocy społecznej;
- 2) 2 uchylające pobyt w domu pomocy społecznej;
- 3) 1 zmieniająca pobyt w domu pomocy społecznej;
- 4) 130 o ustaleniu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Ogółem budżety domów pomocy społecznej wyniosły 16 560 876,23 zł.

Finansowanie odbywało się z:

- 1) dotacji celowej z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu w wysokości 7 883 717 zł;
- 2) odpłatności mieszkańców w wysokości 3 915 047,94 zł;
- 3) odpłatności gmin w wysokości 4 450 782,97 zł;
- 4) dochodów uzyskanych przez dps-y w wysokości 25 167,65 zł;
- 5) środków własnych powiatu w wysokości 286 162,67 zł.

Rehabilitacja Osób Niepełnosprawnych

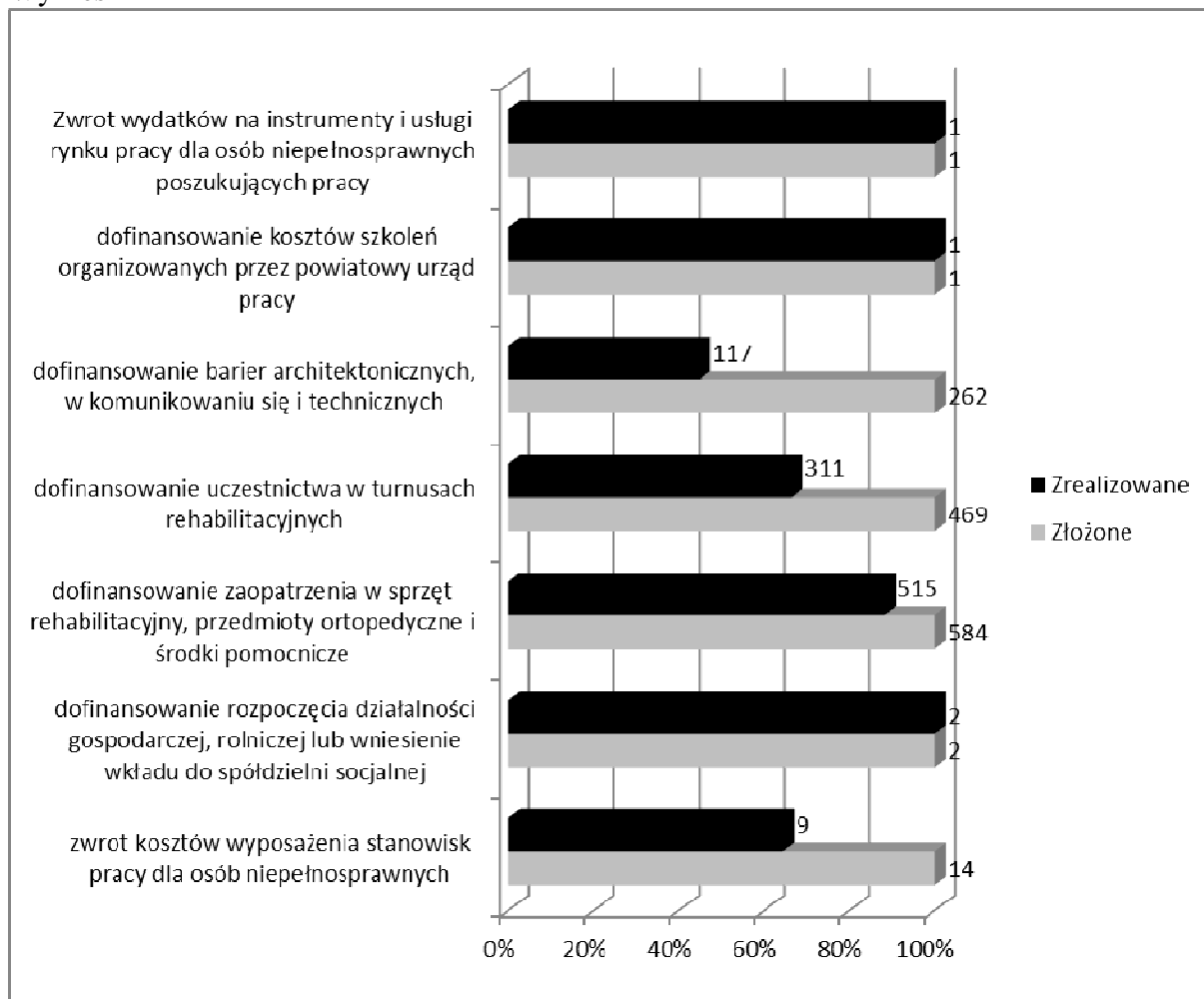
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką realizującą zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm), zwana dalej ustawą.

Powiat Inowrocławski otrzymał z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2015 rok środki w wysokości 2 096 181 zł, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu

przekazywania środków PFRON-u samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. Nr 88, poz. 808, z późn. zm.).

Wydatkowanie środków przekazanych przez PFRON, z przeznaczeniem na zadania należące do kompetencji samorządu powiatowego przedstawiają, poniższy wykres i tabela.

Wykres 1

Wyszczególnienie zadań	środki na 2015 r.	złożone wnioski		wyplacone dofinansowanie	
		liczba	kwota	liczba osób	kwota
zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	142 500 zł	4	288 119 zł	4	142 500 zł
dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	30 000 zł	3	131 798 zł	1	30 000 zł
dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	452 880 zł	1	452 880 zł	30	452 880 zł
dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych	22 200 zł	15	37 312 zł	447	22 200 zł
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	607 118 zł	608	1 088 298 zł	543	607 095 zł
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	406 483 zł	342	518 145 zł	416	406 400 zł
dofinansowanie barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	425 000 zł	203	1 159 297 zł	127	424 471 zł
dofinansowanie kosztów szkoleń organizowanych przez powiatowy urząd pracy	10 000 zł	3	9 180 zł	3	9 180 zł
RAZEM:	2 096 181 zł	1179	3 685 029 zł	1571	2 094 726 zł

Tabela 7

Niepełnosprawność jest zjawiskiem bardzo powszechnym, występującym na całym świecie. Nie wszyscy ludzie jednak zdają sobie sprawę z tego w jak dużej skali występuje, mimo iż zdecydowanie wszyscy musimy mieć świadomość, że możemy stać się kiedyś osobami niepełnosprawnymi. Na całym świecie ponad 650 milionów osób cierpi z powodu niepełnosprawności, czyli każdej utraty sprawności lub nieprawidłowości w budowie czy funkcjonowaniu organizmu pod względem psychologicznym, psychofizycznym bądź anatomicznym.

Niepełnosprawność bardzo często skutecznie uniemożliwia prawidłowe wykonywanie ról społecznych, jakie narzuca codzienność, dlatego osobom niepełnosprawnym należy się zrozumienie oraz pomoc ze strony otoczenia. Niestety bardzo często osoby niepełnosprawne ulegają zjawisku stygmatyzacji, które docelowo prowadzi do wykluczenia społecznego. Wykluczenie społeczne natomiast jest sytuacją, w której jednostka pod wpływem wielu zdarzeń nie może uczestniczyć w życiu społecznym i nie ma na to większego wpływu. Nie korzysta tym samym z podstawowych praw, instytucji oraz rynku, które powinny być dostępne dla wszystkich. Jako społeczeństwo i zarazem otoczenie osób niepełnosprawnych wspólnie powinniśmy dążyć do tego, aby likwidować te bariery i sprawiać, aby z dnia na dzień osobom niepełnosprawnym żyło się lepiej i aby wszystkie te osoby czuły się pełnowartościowymi członkami społeczności.

Do zadań powiatu realizowanych przez powiatowe centrum pomocy rodzinie w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej należy opracowanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych, przestrzegania prawa osób niepełnosprawnych, podejmowania działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności, współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób. Zgodnie z ustawą powiat jako jeden z dysponentów środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. Klientami Centrum, korzystającymi z dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o zaliczeniu do jednego ze stopni niepełnosprawności, osoby całkowicie lub częściowo niezdolne do pracy lub dzieci do 16 roku życia, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.

W zależności od indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych, powiatowe centra pomocy rodzinie w ramach środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych realizują następujące zadania.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- 3) dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji;
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się;
- 5) dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych:

- 1) refundacja kosztów przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy;
- 2) finansowanie szkoleń;
- 3) udzielanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- 4) dofinansowanie do 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej;
- 5) zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu;
- 6) instrumenty rynku pracy.

W 2015 r. w ramach udzielonego wsparcia **531** osób otrzymało dofinansowanie do zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na kwotę **599 425,00 zł**, w tym: 24 osoby do wózków inwalidzkich, 1 osoba naprawa wózka inwalidzkiego, 1 osoba do pionizatora, 1 osoba naprawa pionizatora, 1 osoba do urządzenia multifunkcyjnego, 15 osób do protez powietrznych, 248 osób do aparatów słuchowych i wkładek usznych, 3 osoby do systemów wspomagających słyszenie, 4 kobiety do protezy piersi, 44 osoby do protez kończyn górnych i dolnych oraz pończochy kikutowe, 3 osoby naprawa protez, 10 osób otrzymało ortezy, 6 osób do balkoników, 2 osoby kule łokciowe, 21 osób do obuwia ortopedycznego, 3 osoby do gorsetów korekcyjnych, 7 osób do poduszek przeciwośluzowych, 4 osoby do materacy przeciwośluzowych, 1 osoba do protezy krtani elektronicznej, 1 osoba do soczewek kontaktowych, 131 osób do pieluchomajtek, wkładek anatomicznych i cewników.

Dofinansowanie do wózków inwalidzkich otrzymało 24 wnioskodawców. Upośledzenie narządu ruchu wiąże się zazwyczaj z ograniczeniem sprawności fizycznej danej osoby, niemożliwością podjęcia pracy, ale także z niemożnością wykonywania pewnych ról społecznych, a co za tym idzie niejednokrotnie załamaniem psychicznym osoby niepełnosprawnej. Najprościej mówiąc głównymi problemami osób niepełnosprawnych, tej grupy, są szeroko występujące wokół nich różnego rodzaju bariery. Dla osób korzystających z tego rodzaju wsparcia ważne jest życie w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, prosty dostęp do obiektów użyteczności publicznej, swobodne przemieszczanie się i powszechne korzystanie ze środków transportu, możliwość łatwiejszej komunikacji. Udzielone dofinansowanie powinno powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić jej wydajniejsze funkcjonowanie.

3 osoby niepełnosprawne skorzystały z dofinansowania do pionizatorów, naprawy pionizatora bądź urządzenia multifunkcyjnego tj. urządzeń do terapii i rehabilitacji, które pomagają funkcjonować osobom niepełnosprawnym, które nie nabyły bądź utraciły umiejętność samodzielnego poruszania się bez względu na wiek i poziom rozwoju intelektualnego między innymi: MPD, SM, dystrofia, hemiplegia, paraplegia, tetraplegia, miopatie, urazy kończyn dolnych, porażenie wiotkie i spastyczne.

Z dofinansowania do protez kończyn górnych bądź dolnych oraz naprawy skorzystało 47 osób. Amputacja kończyn w wyniku chorób lub wypadków, wiąże się z koniecznością zakupu protezy. Świadomość kalectwa powoduje utratę samodzielności, ograniczenie kontaktów społecznych. Zasadniczo u osoby niepełnosprawnej zmienia się sytuacja społeczna i ekonomiczna, także aktywność fizyczna ulega znacznemu pogorszeniu. Niepełnosprawni odczuwają brak swobody w poruszaniu się, co ogranicza ich życie społeczne, prywatne jak i zawodowe. Proteza jest dla każdego pacjenta produktem wyjątkowym, pełni w jego życiu szczególną rolę. Otrzymane dofinansowanie i zakup protezy, pozwala na prowadzenie aktywniejszego życia społecznego, a przede wszystkim umożliwia powrót do pracy zawodowej.

Aparaty słuchowe otrzymało 248 wnioskodawców, a 3 osoby otrzymały systemy wspomagające słyszenie. Posiadanie, używanie aparatów słuchowych oraz systemów wspomagających słyszenie ma na celu polepszenie jakości i komfortu życia rodzinnego, towarzyskiego. Stwarza warunki do samodzielnego funkcjonowania w rodzinie, środowisku lokalnym i zawodowym. Ułatwia osobom z dysfunkcją narządu słuchu wykonywanie czynności życiowych, wpływa na osiągnięte wyniki w edukacji i poziom zdobywanego

wykształcenia, by osoba niepełnosprawna mogła cieszyć się z codziennego życia oraz kierować nim łatwiej, aktywniej.

Zrealizowano pozytywnie 15 wniosków osób starających się o aparaty do leczenia bezdechu sennego. Protezy powietrzne kupowane są zgodnie z indywidualnymi potrzebami klienta, ułatwiają i poprawiają komfort oddychania podczas snu. Dzięki otrzymanemu dofinansowaniu do protez powietrznych chorzy znacznie poprawiają swoją aktywność życiową, redukują senność i apatię, zmęczenie w ciągu dnia. Korzystanie z tego rodzaju urządzeń jest jedyną metodą na normalne, zdrowe życie bez zachowań agresywnych, rozdrażnienia i niepokoju. Ustępuje podwyższony poziom lęku, depresja, trudności z pamięcią i koncentracją uwagi, konflikty rodzinne lub w pracy.

Obuwie ortopedyczne otrzymało 21 wnioskodawców. Osoby korzystające z tego rodzaju wsparcia, to przede wszystkim osoby z różnymi rozwojowymi dysfunkcjami, cierpiące na bóle reumatyczne, stóp, osoby po urazach, a także chorzy na cukrzycę z tzw. stopą cukrzycową. Odpowiednio dobrane obuwie koryguje wady postawy, niedoskonałości w budowie stóp a także ich schorzenia.

Środki pomocnicze, takie jak pieluchomajtki, wkładki anatomiczne, worki do zbioru moczu i cewniki to dbałość o dobro, higienę i zdrowie człowieka. Stosowanie środków pomocniczych podnosi komfort życia chorego, pozwala utrzymać skórę w dobrym stanie. Mogą być używane zarówno przez osoby prowadzące aktywny tryb życia, jak przez obłożnie chorych, unieruchomionych na długi czas w łóżku, którzy także korzystają z dofinansowania do poduszek lub materaców przeciwoleżynowych, których zadaniem jest zapobieganie powstawaniu odleżyn u osób przewlekle chorych.

Osoby dotknięte ograniczeniami sprawności mają również trudności w zaakceptowaniu samego siebie. Niewątpliwie załamanie oraz wiara w sens dalszego życia opóźniają proces rehabilitacji i leczenia, a także obniżają przewidywane efekty tych działań. Sytuacja wiąże się z silnymi emocjami, które towarzyszą ludziom w takich przypadkach. Problem z przystosowaniem i oswojeniem się z sytuacją dotyka większości osób niepełnosprawnych, tracą one wiarę i nadzieję na polepszenie swojej sytuacji i w miarę normalną egzystencję. W ramach środków PFRON osoby niepełnosprawne z upośledzeniem narządu ruchu mają możliwość skorzystania z dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego tj. sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia, integracji społecznej, potwierdzonego zaświadczeniem

lekarskim zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami osoby niepełnosprawnej.

W 2015 roku 12 osób otrzymało dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego w wysokości 7 670,00 zł, w tym: 8 osób do rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, 1 osoba otrzymała materac rehabilitacyjny, 1 osoba stół grawitacyjny pionizujący, 1 osoba fotel masujący rehabilitacyjny, 1 osoba orbitrek.

Niestety w dalszym ciągu mimo wielu akcji i kampanii społecznych, większej świadomości społecznej wciąż spotykane są sytuacje, w których osoby niepełnosprawne są wytykane palcami i izolowane przez resztę społeczeństwa. Negatywne reakcje otoczenia osoby niepełnosprawnej, niechęć, obojętność, niejednokrotnie strach przed nieznaną sytuacją. Zachowania takie mają swoje daleko idące konsekwencje, osoby niepełnosprawne maksymalnie ograniczają kontakt z resztą społeczeństwa, spowolniony jest także proces adaptacyjny oraz rehabilitacja. Pozytywne reakcje i normalność w kontaktach międzyludzkich sprzyjają aktywności społecznej i zawodowej, dają szansę na samodzielne i kreatywne rozwiązania. Wszyscy mamy świadomość, iż niepełnosprawność jest problemem, którego nie da się na stałe wyeliminować z życia społecznego. Zarówno osoby dotknięte obniżeniem sprawności, jak i ich otoczenie muszą uświadomić sobie, iż dla osoby niepełnosprawnej zwykły dzień, to walka o normalną codzienność i funkcjonowanie w społeczeństwie.

Przechodzenie obojętnie wobec tego tematu jest krzywdzące dla osób, które oczekują chociażby tylko wsparcia i zrozumienia ze strony innych.

Rehabilitacja zawodowa odgrywa bardzo ważną rolę w rehabilitacji osób niepełnosprawnych i jest nierozdzielnie powiązana z rehabilitacją społeczną. Jedną z podstawowych wartości w życiu osób niepełnosprawnych stanowi praca. Wykonywanie pracy zawodowej nie tylko zapewnia egzystencję osobie niepełnosprawnej; ma też decydujący wpływ na poczucie własnej wartości, pozwala czuć się osobą niezależną, użyteczną społecznie oraz określa jej pozycję w hierarchii społecznej.

Realizacja przez Centrum zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej wynikających z ustawy umożliwia osobom niepełnosprawnym wsparcie finansowe przy podejmowaniu własnej działalności gospodarczej oraz zatrudnienie na stanowiskach pracy wyposażonych stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Dofinansowanie kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych stanowi jednocześnie formę zachęty dla pracodawców zamierzających zatrudniać niepełnosprawnych pracowników.

W ramach rehabilitacji zawodowej realizowano dwa zadania.

Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych (art. 26e ustawy), na które wpłynęły 4 wnioski, na łączną kwotę 288 119 zł.

Pozytywnie rozpatrzono **4** wnioski, na utworzenie stanowisk:

- a) introligator,
- b) pomoc biurowa w sekcji finansowo-gospodarczej,
- c) prasowaczka,
- d) kucharz.

Drugim realizowanym zadaniem było **jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej lub rolniczej** (art. 12 a ustawy), o które ubiegały się 3 osoby, wnioskując łącznie o kwotę 131 798 zł.

Dofinansowanie w kwocie 30 000 zł przyznano **1** osobie, rozpoczynającej działalność w zakresie świadczenia usług mobilnej myjni parowej.

Jedna osoba zrezygnowała z ubiegania się o dofinansowanie rozpoczęcia działalności rolniczej; jeden wniosek z przyczyn formalnych oddalono.

Na terenie powiatu inowrocławskiego funkcjonuje jeden warsztat terapii zajęciowej - Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu Pomocy Upośledzonym Umysłowo w Inowrocławiu dla 30 uczestników,

Warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia - na miarę jej indywidualnych możliwości.

Realizacja przez warsztat zadań, o których mowa odbywa się poprzez:

- 1) ogólne usprawnianie;
- 2) rozwijanie umiejętności, w tym wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej;
- 3) przygotowanie do życia w środowisku społecznym, w szczególności poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz rozwój innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej i fizycznej;
- 4) rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy;
- 5) rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy

zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

W zajęciach uczestniczyło po 30 osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Większość uczestników posiadała niepełnosprawność intelektualną różnego stopnia, w niektórych przypadkach występowało sprzężenie niepełnosprawności oraz współistniejące choroby.

Zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z dnia 15 kwietnia 2004 r.) jednostka prowadząca warsztat składa powiatowi roczne sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych warsztatu, zwane dalej "sprawozdaniem", w terminie do dnia 1 marca następnego roku. Sprawozdanie to stanowi podstawę do dokonywania przez powiat corocznej oceny działalności warsztatu.

Sprawozdanie zawiera w szczególności:

- 1) rozliczenie roczne oraz informacje o wykorzystaniu przez warsztat środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług;
- 2) informacje o:
 - a) liczbie uczestników warsztatu oraz stopniu i rodzaju ich niepełnosprawności,
 - b) ogólnej frekwencji uczestników w zajęciach warsztatu w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego,
 - c) formach i metodach realizowanej przez warsztat działalności rehabilitacyjnej,
 - d) liczbie uczestników, którzy opuścili warsztat, wraz z podaniem przyczyn ich odejścia,
 - e) liczbie uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie:
 - zaradności osobistej i samodzielności,
 - rehabilitacji społecznej,
 - rehabilitacji zawodowejwraz z opisem tych postępów;
- 3) informacje o decyzjach podjętych przez radę programową w stosunku do uczestników warsztatu, wobec których rada programowa dokonała oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji.

Stowarzyszenie Pomocy Upośledzonym Umysłowo w Inowrocławiu, prowadzące Warsztat Terapii Zajęciowej „Razem” złożyło stosowne sprawozdania ze swojej działalności. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na działalność warsztatów przeznaczył w 2015 r. kwotę 452 880 zł, a Powiat Inowrocławski kwotę 50 320. Pieniądze

zostały wykorzystane na wynagrodzenia dla pracowników, a także na koszty niezbędne do funkcjonowania warsztatu, energię, koszty ubezpieczenia, materiały do terapii w pracowniach oraz na trening ekonomiczny.

Terapia zajęciowa odbywa się w pracowniach terapeutycznych tj. w pracowni ogrodniczej, stolarskiej, kulinarnej i gospodarstwa domowego, plastyczno-poligraficznej, krawieckiej i umiejętności społecznych. Prowadzone są też zajęcia uzupełniające, rehabilitacja i rewalidacja i zajęcia rekreacyjno-sportowe.

Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej „Razem” z Inowrocławia biorą udział w wielu zawodach sportowych, między innymi: w V Integrycyjnym Mityngu Pływackim o puchar Wójta Gminy Osiesko, XIII Turnieju Tenisa Stołowego Olimpiad Specjalnych w Chełmnie, VII Kujawsko-Pomorski Mityngu Pływackim w Inowrocławiu, XIV Międzynarodowej Spartakiadzie Osób Niepełnosprawnych, Turnieju Warcabowym w Janikowie, XI Kujawsko-Pomorski Mityngu Pływackim Olimpiad Specjalnych w Bydgoszczy.

Realizacja przez warsztat działalności rehabilitacyjnej odbywa się za pomocą różnych metod pracy:

- 1) metody aktywnego uczenia się przez działanie, odkrywanie i przeżywanie sytuacji zadaniowych;
- 2) metody naturalnego bogactwa treści, wielości form i metod stymulacji;
- 3) wielofunkcyjnego, wielostronnego wielozadaniowego kształtowania.

Warsztat cieszy się dużym zainteresowaniem wśród osób niepełnosprawnych.

Po zapoznaniu się z przekazanymi materiałami dotyczącymi działalności warsztatu w roku ubiegłym należy ocenić pozytywnie pracę, prowadzoną rehabilitację zawodową, realizację indywidualnych planów terapii i rehabilitacji, metody pracy, współpracę z rodzicami oraz całość prowadzonej dokumentacji warsztatu.

Starosta Inowrocławski podpisał 20 maja 2015 r. porozumienie Nr 48/20145 z Prezydentem Torunia w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji mieszkańca Powiatu Inowrocławskiego, uczestnika Warsztatu Terapii Zajęciowej „Arkadia” w Toruniu, w części nie objętej dofinansowaniem ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Powiat przekazał 1 710,66 zł na pokrycie kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swojego mieszkańca, zgodnie z art. 10b ust. 6 ustawy.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o **dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki odgrywa istotną rolę w procesie rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz we włączaniu tych osób w nurt życia społecznego. Działania, te zwiększając aktywność osób z niepełnosprawnością, przyspieszają proces integracji społecznej.

Organizowanie zajęć i imprez sportowych służy podnoszeniu i nabywaniu sprawności fizycznej przez osoby niepełnosprawne. Sport jako element zdrowego stylu życia chroni zdrowie i ogranicza przyczyny i skutki niepełnosprawności.

Upowszechnianie kultury umożliwia osobom niepełnosprawnym korzystanie z dóbr dziedzictwa narodowego. Jest ambitną formą spędzania wolnego czasu o szerokich walorach poznawczych i kształcących.

Organizacja rekreacji umożliwia wytchnienie, odpoczynek od pracy. Poprzez zapobieganie przemęczeniu służy ochronie zdrowia.

Organizowanie turystyki stanowi aktywne formy spędzania wolnego czasu poprzez wyjazdy poza miejsce stałego zamieszkania lub wędrowek w celach krajoznawczych.

W roku sprawozdawczym na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wpłynęło 15 wniosków. Jeden z Wnioskodawców zrezygnował z ubiegania się o dofinansowanie.

Zawarto 14 umów na łączną kwotę 22 200 zł.

Stowarzyszenia i organizacje otrzymały dofinansowanie z przeznaczeniem na niżej wymienione cele:

- 1) dofinansowanie z zakresu sportu osób niepełnosprawnych 1 zadanie zostało dofinansowane na kwotę 370 zł;
- 2) dofinansowanie z zakresu rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych 4 zadania

zostały dofinansowane na kwotę 9 780 zł;

- 3) dofinansowanie z zakresu kultury osób niepełnosprawnych 9 zadań zostało dofinansowanych na kwotę 12 050 zł.

Dofinansowano następujące zadania.

Tabela 8

<i>Lp.</i>	<i>wnioskodawca</i>	<i>Przedmiot dofinansowania</i>	<i>osoby dorosłe</i>	<i>dzieci</i>	<i>kwota przyznana</i>
1.	Polski Związek Niewidomych	60-lecie Białej Laski	85	0	2 900
2.	Polski Związek Niewidomych	Obchody Dnia Dziecka	0	20	240
3.	Inowrocławskie Stowarzyszenie AMAZONKI	20 rocznica powstania Stowarzyszenia	60	0	2 900
4.	J.S.P.D.S.T. „DAR SERCA”	Obchody Dnia Dziecka	12	7	1 630
5.	Polski Związek Niewidomych	Wycieczka do Mielnia	27	0	3 600
6.	Polski Związek Głuchych	Obchody Dnia Głuchego	40	0	1 530
7.	Fundacja „Przystań Nadziei”	Obchody Dnia Solidarności z chorymi na schizofrenię	15	0	340
8.	Inowrocławskie Stowarzyszenie AMAZONKI	Wycieczka do Wisły	30	0	4 350
9.	Polski Związek Głuchych	Turniej Dartha	15	0	370
10.	Polski Związek Niewidomych	Mikołajki dla dzieci	0	20	330
11.	Fundacja „Przystań Nadziei”	Wieczór Wigilijny	15	0	300
12.	Inowrocławskie Stowarzyszenie AMAZONKI	Spotkanie Opłatkowe	42	0	1 260
13.	Polski Związek Głuchych	Spotkanie Opłatkowe	40	0	1 100
14.	J.S.P.D.S.T. „DAR SERCA”	Spotkanie Opłatkowe	12	7	1 350
<i>RAZEM</i>					22 200

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. a ustawy można dofinansować uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Osoby niepełnosprawne uczestniczące w turnusach rehabilitacyjnych korzystają z całodobowej opieki lekarsko-pielęgniarskiej, leczenia farmakologicznego i diet odpowiednio zaleconych przez lekarza prowadzącego. Ponadto uczestnicy turnusu mogą korzystać z wykwalifikowanej pomocy psychologicznej i fachowej wiedzy przekazywanej przez personel danego ośrodka w formie prezentacji i wykładów, wiedzy na temat przyczyn niektórych schorzeń cywilizacyjnych, zagrożeń związanych z nieprawidłowym trybem życia, nawykami i odżywianiem, a także sposobów zapobiegania negatywnym skutkom tych zjawisk. Osoba niepełnosprawna może brać udział w terapiach psychologicznych, edukacji zdrowotnej prowadzonej przez wysokokwalifikowaną kadrę.

W ośrodkach odbywają się prelekcje na tematy regionalne, historyczne, wykłady z zakresu nowych metod terapeutycznych. Osoba niepełnosprawna ma możliwość uczestniczenia w wyprawach poznawczych do szczególnie atrakcyjnych miejscowości regionu, w którym turnus się odbywa. Organizowane na turnusach są również koncerty muzyczne, pokazy tańca towarzyskiego, ogniska i wieczorki taneczne.

Większość organizowanych turnusów to turnusy usprawniająco-rekreacyjne, na których osiąga się efekty rewalidacyjne w zakresie schorzeń podstawowych oraz percepcji sensorycznej i poprawy koordynacji psychoruchowej. Osoba niepełnosprawna integruje się z grupą i z otoczeniem co znacznie wpływa na umiejętność radzenia sobie z niepełnosprawnością i nawiązywanie nowych kontaktów.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007, Nr 230 poz. 1694, z późn. zm.) wysokość dofinansowania wynosiło:

- 30% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lata uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności;

- 27% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 25% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- 20% przeciętnego wynagrodzenia - dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Tabela Wysokość dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym obliczonym według „przeciętnego wynagrodzenia” na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym.

Tabela 9

Stopień niepełnosprawności	IV kwartał 2014 (3942,67zł)	I kwartał 2015 (4054,89 zł)	II kwartał 2015 (3854,88 zł)	III kwartał 2015 (3895,33 zł)
Znaczny (30%)	1183,00	1216,00	1156,00	1169,00
Umiarkowany (27%)	1065,00	1095,00	1041,00	1052,00
Lekki (25%)	986,00	1014,00	964,00	974,00
Dzieci do 16 roku życia lub od 16 do 24 uczące się nie pracujące (30%)	1183,00	1216,00	1156,00	1169,00
Opiekun (20%)	789,00	811,00	771,00	779,00
Pracownik ZPCHr (20%)	789,00	811,00	771,00	779,00

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w roku 2015 otrzymały **416** osoby, w tym:

- 189 osób dorosłych i ich 73 opiekunów,
- 80 dzieci i ich 74 opiekunów.

Łącznie w roku 2015 na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przeznaczono środki z PFRON w wysokości **406 400 zł**, w tym dla:

- dorosłych osób niepełnosprawnych przekazano kwotę **257 872zł**, co stanowi **63%** środków,
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przekazano kwotę **148 528zł**, co stanowi **37%** środków.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych skorzystało **144** kobiet, co stanowi **53%** ogółu osób. Mieszkańcy wsi stanowili **12%** ogółu osób (**33** osoby).

Na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy można dofinansować osobom niepełnosprawnym likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Realizacja tego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

W 2015 r. wpłynęły 92 wnioski o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej na łączną kwotę 716 812,57 zł. Zawarto 49 umów o dofinansowanie, wszystkie zostały zrealizowane. Wyplacona kwota dofinansowań wyniosła 172 929,55 zł. Spośród osób, które otrzymały dofinansowanie większość przystosowywała łazienki do swoich potrzeb, m.in. likwidowano wanny, które ustępowały miejsca odpływom liniowym lub tzw. kopertom. Montowano także uchwyty, poręcze oraz siedziska prysznicowe. Kilkoro wnioskodawców otrzymało dofinansowanie do zakupu i montażu poręczy w ciągu komunikacyjnym. Większość osób, które otrzymały dofinansowanie stanowiły kobiety w liczbie 26. Duża część wniosków została zaopiniowana negatywnie przez Komisję z powodu braku wskazania przez wnioskodawców istniejących barier architektonicznych. Niektórzy wnioskodawcy zamiast likwidacji barier w swoich mieszkaniach planowało remonty mieszkań i modernizacje infrastruktury mieszkaniowej.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna spowodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Na dofinansowanie likwidacji barier technicznych wpłynęły w 2015 roku 73 wnioski na kwotę 345 549,15 zł. Zrealizowano 56 wniosków na kwotę 229 064,75 zł.

Większość, bo 35 osób, otrzymała w ramach tego zadania dofinansowanie do zakupu łóżka rehabilitacyjnego, 9 do zakupu roweru trójkołowego, 3 do podnośników transportowych. Sfinansowano też instalację centralnego ogrzewania olejowego, zakup i montaż windy oraz zakup i montaż 2 platform schodowych – dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Większość beneficjentów pomocy stanowili mężczyźni.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie wiedzy. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić jej kontakt z otoczeniem.

W 2015 r. 38 wnioskodawców ubiegało się o dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się. Łączna kwota wnioskowana wyniosła w tym zadaniu 97 677 zł. Wyplacono natomiast 22 476,50 zł dla 22 wnioskodawców - 9 z nich to kobiety. Większość osób wnioskowała o dofinansowanie do zakupu komputera, który za pośrednictwem internetu pozwoliłby im na komunikowanie się ze światem zewnętrznym. Podobnie jak w latach wcześniejszych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu w ramach tego zadania dofinansowuje także koszty utrzymania psa przewodnika osoby niedowidzącej. Dofinansowano również zakup sygnalizatora przenośnego, poduszki wibracyjnej oraz czujnika płaczu dla niedosłyszącej młodej mamy.

W 2015 r. zgodnie z zarządzeniem dyrektora Centrum przeprowadzono kontrole:

- 1) zakupionego sprzętu rehabilitacyjnego u 5 osób (na poziomie 15% umów zawartych w 2014 r., 10% umów zawartych w 2013 r. oraz 5% umów zawartych w 2012 r.);
- 2) sprzętu likwidującego bariery w komunikowaniu u 9 osób (na poziomie 15% umów zawartych w 2014 r., 10% umów zawartych w 2013 r. oraz 5% umów zawartych w 2012 r.).

Aktywny samorząd

„**Aktywny samorząd**” umożliwia aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz osób niepełnosprawnych, jest rozszerzeniem działań realizowanych przez samorzady w zakresie zaopatrzenia beneficjentów w sprzęt rehabilitacyjny oraz likwidowania barier komunikacyjnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Proponowane formy wsparcia dotyczą likwidacji barier

ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Celem głównym programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe: przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego; aktywizacja społeczna, zawodowa lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych; aktywizacja zawodowa poprzez zastosowanie elementów wspierających zatrudnienie; poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji; wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych. W programie mogły brać udział osoby w wieku aktywności zawodowej (kobiety do 60 roku życia, mężczyźni do 65 roku życia) oraz dzieci i młodzież w wieku do 18 lat. Dodatkowo w obszarze C dofinansowanie mogły otrzymać kobiety powyżej 60 roku życia oraz mężczyźni powyżej 65 roku życia, o ile byli zatrudnieni.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu w 2015 roku po raz kolejny przystąpiło do realizacji pilotażowego programu "Aktywny samorząd". Wnioski były przyjmowane od 16 marca do 10 października 2015 r.

Program obejmował następujące obszary wsparcia.

- 1) **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:
 - a) **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:
 - Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu – w 2015 roku nie było wniosków o dofinansowanie zadania,
 - Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B - wpłynęły 3 wnioski, **dofinansowanie otrzymały 3 osoby w wysokości 3779 zł,**
 - b) **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:
 - Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania – obszar nie był realizowany w roku 2015,

- Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania – obszar nie był realizowany w roku 2015,

c) **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym - obszar nie był realizowany w roku 2015,
- Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym - wpłynęły 52 wnioski, **dofinansowanie otrzymały 32 osoby w wysokości 36049,99 zł,**
- Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – wpłynęły 2 wnioski, **dofinansowanie otrzymały 2 osoby w wysokości 33 999,50 zł,**
- Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości) - nie złożono wniosków,

d) **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wpłynęły 5 wnioski, **dofinansowanie otrzymało 5 osób w wysokości 9630,70 zł;**

2) **Moduł II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższy – wpłynęło 101 wniosków, **dofinansowanie otrzymało 99 osób w wysokości 321 829,50 zł.**

W 2015 r. przeprowadzono kontrole w następujących obszarach: **Moduł I** - Obszar B Zadanie 1 - 3 osoby; Obszar C Zadanie 1 - 5 osób i Zadania 2 - 3 osoby; Obszar D – 2 osoby. **Moduł II** – osoby 4.

„Program Wyrównywania różnic między regionami II”

W sierpniu 2015 r. zostały pozytywnie rozliczone umowy z realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami II” w ramach następujących obszarów:

- Obszar B (likwidacja barier w zakładach opieki zdrowotnej, urzędach i placówkach edukacyjnych w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) budowa windy przy bloku bazy lecznictwa uzdrowiskowego w Sanatorium Uzdrowiskowym „Przy Tężni” w Inowrocławiu w wysokości **120 427,97 zł.**

- Obszar D (likwidacja bariery transportowej) zakup 2 mikrobusów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych w tym na wózkach inwalidzkich przez Gminę Gniewkowo oraz Gminę Dąbrowa Biskupia w łącznej wysokości **160 000,00 zł**.

**„Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej
i instytucji rynku pracy- pilotaż”**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu jako lider kontynuował w 2015 roku realizację projektu **„Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy- pilotaż”** w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna”, Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej”.

Głównym celem projektu jest utworzenie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu bezrobocia lub pozostawania w trwałym pokoleniowym bezrobociu i niemożności wyjścia z systemu świadczeń pomocy społecznej, a także testowe wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej.

Mając na uwadze realizację celu, w ramach realizacji zadań projektowych powstały dwa zespoły:

- Powiatowy Zespół Koordynujący Współpracę (PZKW), oraz
- Mobilna Grupa Interdyscyplinarna (MGI).

Powiatowy Zespół Koordynujący Współpracę działający od stycznia 2014 r., odpowiadał za opracowanie i pilotażowe wdrożenie Lokalnego Programu Interdyscyplinarnej Współpracy (wspólnego lokalnego katalogu działań), który ma integrować działania instytucji pomocy, integracji społecznej i rynku pracy, ujednoczyć sposoby pracy z klientami w oparciu o dostępną infrastrukturę oraz opiniować Rodzinny Program Aktywizacji zawodowe, pomocy i integracji społecznej wypracowany przez MGI.

PZKW był 10-osobowym zespołem, w skład którego na mocy Porozumienia o współpracy zawartym pomiędzy Powiatem Inowrocławskim, Gminą Gniewkowo i Gminą Kruszwica, weszli:

- dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu,
- dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu,
- kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie,

- kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszwicy,
- dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu,
- dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury w Inowrocławiu,
- przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu,
- dwóch przedstawicieli Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu,
- przedstawiciel Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Ludwika Błażka w Inowrocławiu.

Mobilna Grupa Interdyscyplinarna była 9-osobowym zespołem działającym od lutego 2014 r., odpowiedzialnym za opracowanie i wdrożenie Rodzinnego Programu Aktywizacji zawodowej, pomocy i integracji społecznej dla wybranych rodzin.

MGI tworzyli:

- pracownicy socjalni Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu,
- pedagog Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie,
- pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszwicy,
- psycholog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu,
- pedagog Młodzieżowego Domu Kultury w Inowrocławiu,
- doradca zawodowy Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu.

W ramach realizacji projektu, kompleksowym wsparciem objęto 10 rodzin wielodzietnych korzystających z systemu świadczeń pomocy społecznej. Formy wsparcia kierowane były zarówno do całych rodzin, jak i poszczególnych ich członków.

Efektem procesu wypracowywania Rodzinnego Programu Aktywizacji i Lokalnego Programu Interdyscyplinarnej Współpracy są też Karty Dobrych Praktyk w zakresie pracy z rodzinami wielodzietnymi i w zakresie współpracy instytucjonalnej.

Łączna wartość realizowanego projektu wyniosła 506 119,90 zł.

Program korekcyjno-edukacyjny

W 2015 r. w powiecie inowrocławskim został zrealizowany program korekcyjno-edukacyjny. Głównym celem programu jest powstrzymanie sprawców przemocy przed jej stosowaniem. Adresatami programu były osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie. Do programu przystąpiło 19 osób, ukończyło 11. Zajęcia odbywały się w formie sesji indywidualnych oraz grupowych w oparciu o scenariusz programu Duluth. Środki na realizację powyższego programu pozyskane zostały z dotacji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Na realizację programu wydatkowano 12 535,76 zł.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR-ze w Inowrocławiu (OIK)

Od stycznia 2010 r. przy Centrum działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, zwany dalej Ośrodkiem. Przedmiotem działalności Ośrodka jest świadczenie bezpłatnej i anonimowej pomocy osobom, rodzinom, które znalazły się w trudnej dla nich sytuacji życiowej. Pomoc ta ma na celu zapobieganie przejścia kryzysu w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Z usług ośrodka korzystały:

- 1) osoby, które znalazły się w nagłym lub przewlekłym kryzysie;
- 2) osoby obciążone następstwami wielu trudnych zdarzeń w swoim życiu;
- 3) osoby doznające przemocy.

Ze względu na specyfikę pracy konieczna jest współpraca wielu specjalistów, w związku z tym klienci korzystali z pomocy:

- 1) psychologów-terapeutów;
- 2) pedagoga;
- 3) prawników;
- 4) pracownika socjalnego.

W 2015 r. z pomocy ww. specjalistów skorzystało 671 osób, podjęto 1 498 interwencji. Kontakty indywidualne z klientami:

- 1) psychologów - 504;
- 2) pedagoga - 111;
- 3) prawnicy - 449.

Najwięcej interwencji przeprowadzono w sprawach:

- 1) przemocy w rodzinie - 398;
- 2) rozwodowych – 246;
- 3) długów – 85;
- 4) zaburzeń psychopatologicznych - 70;
- 5) konfliktów rodzinnych - 75;
- 6) konfliktów małżeńskich – 132;
- 10) problemów emocjonalnych - 254;
- 11) alkoholizmu - 217;
- 12) problemów wychowawczych - 220;

- 13) walki o odzyskanie władzy rodzicielskiej – 41;
- 14) chorób terminalnych – 20;
- 15) wydarzeń traumatycznych – 82.

W Ośrodku oprócz podejmowanych interwencji, terapii i wsparcia klientów prowadzono również następujące działania:

- grupę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w której zadeklarowało chęć uczestnictwa 27 osób. Grupa miała charakter otwarty, co pozwalało uczestnikom na wejście w grupę na każdym etapie jej trwania. Odbyło się 39 spotkań. Kobiety dzieliły się swoim doświadczeniem dostarczając wzajemnych wzmocnień poprzez przykłady własnych sukcesów w życiu, dawały sobie wsparcie emocjonalne. Po kilku edycjach można stwierdzić, że grupy wsparcia to jedna z najlepszych form pomocy osobom doznającym przemocy.

- grupę dla sprawców przemocy, w której uczestniczyło łącznie 13 mężczyzn. Odbyło się 19 spotkań. Głównym celem spotkań była redukcja zachowań przemocowych, nauka prawidłowej komunikacji partnerskiej, zdobycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.

- grupę dla dzieci i rodziców w sytuacji około rozwodowej (1 cykl – 10 spotkań), w której uczestniczyło 8 osób dorosłych i 12 dzieci. Celem grupy było poznanie emocji i uczuć, które może odczuwać człowiek w trudnych sytuacjach życiowych, poznanie własnych praw i wyrażanie potrzeb w sytuacji rozwodu.

Zgodnie z założeniami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego odbyły się dwa spotkania wszystkich instytucji współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których wzięło udział w sumie 38 przedstawicieli tych jednostek.

Przeprowadzono szkolenie dla pracowników socjalnych, psychologów i policji z powiatu inowrocławskiego z zakresu podstawowych aspektów prawnych w obszarze zdrowia psychicznego. W szkoleniu wzięło udział 16 osób.

Z inicjatywy dyrektora Centrum i Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu przeprowadzono szkolenie „Przeciwdziałanie przemocy – Współdziałanie instytucji” dla policjantów i pracowników socjalnych. Szkolenie trwało od 26 – 29 maja 2015 r., w którym uczestniczyło 76 osób.

W Ośrodku przeprowadzono również szkolenie dla pedagogów z powiatu inowrocławskiego „Prawne aspekty prawa rodzinnego, prawa cywilnego i prawa karnego w sytuacji około rozwodowej oraz w sytuacji przemocy w rodzinie”. W szkoleniu wzięło

udział 18 pedagogów.

Ośrodek zorganizował konferencję „Krzywdzone dziecko – diagnoza, ochrona, pomoc”. W konferencji wzięło udział 150 osób (policja, kuratorzy, pedagodzy, pracownicy socjalni, organizacje pozarządowe).

Ośrodek wszczął 12 procedur Niebieskiej Karty.

Oprócz wyżej wymienionych działań Ośrodek współpracował z policją, prokuraturą, sądami, kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej oraz Toruńskim Stowarzyszeniem Aktywności Społecznej. Pracownik Ośrodka jest członkiem Zespołów Interdyscyplinarnych przy GOPS oraz MOPS w Inowrocławiu. Pracownik Ośrodka w 2015 r. uczestniczył 138 razy w posiedzeniach grup roboczych oraz 6 razy w spotkaniach zespołów interdyscyplinarnych. Na bieżąco pracownicy Ośrodka udzielają konsultacji pracownikom służb pomocowych w powiecie inowrocławskim.

W Ośrodku zatrudniona była jedna osoba na pełnym etacie, ponadto zatrudnieni byli psychologowie i prawnicy na umowy cywilno-prawne, którzy udzielali porad i konsultacji. Utrzymanie Ośrodka wyniosło 127 789,75 zł.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy PCPR-ze w Inowrocławiu

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez powiat, należy w szczególności tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie istnieje od 1 stycznia 2010 r. Znajduje się w Jaksicach przy ulicy Sportowej 4 i działa w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach działa w celu zapewnienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i ich dzieciom bezpieczeństwa osobistego oraz wsparcia i pomocy, dzięki któremu będą mogły poradzić sobie z traumatycznymi doświadczeniami, odzyskać szacunek dla siebie i zacząć samodzielnie budować nowe, wolne od przemocy życie dla siebie i dzieci. Poza ochroną ofiar przed osobą stosującą przemoc pracuje nad nabraniem przez ofiary przemocy w rodzinie dystansu do istniejącej sytuacji, próbuje wypracować większą łatwość w podejmowaniu decyzji, poprawienie relacji matek z ich dziećmi, poprawienie kondycji psychicznej ofiar

doznających przemocy. Pracuje również nad aktywizacją zawodową, zwiększeniem wiedzy i świadomości prawnej osób, zwiększeniem poczucia własnej wartości, wiary we własne możliwości, nad odzyskaniem kontroli nad własnym życiem oraz rozwojem osobistym. Pomaga pomyślnie załatwiać sprawy urzędowe w różnych instytucjach (ops-y, policja, prokuratura, sądy, urzędy miast lub gmin w sprawie pozyskania mieszkań, szkoły, poradnie etc.).

W zakresie interwencyjnym zapewnia przede wszystkim bezpieczne schronienie ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach, ochronę ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie oraz udziela natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej, a także ma za zadanie zorganizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie lub jej dzieci. Rozpoznaje sytuację osoby i ocenia ryzyko w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa ofiary lub jej dzieci pozostających pod jej opieką.

W zakresie terapeutyczno-wspomagającym diagnozuje problem przemocy w rodzinie, opracowuje indywidualny plan pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniający: potrzeby, cele, metody i czas pomocy oraz udziela poradnictwa: psychologicznego, prawnego, socjalnego. Udziela konsultacji wychowawczych, wspiera przede wszystkim formami indywidualnej terapii m.in. w celu nabycia umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie. Dokonuje oceny sytuacji dzieci w rodzinie i udziela im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej. Ośrodek umożliwia również uczestniczenie w grupie wsparcia.

W zakresie potrzeb bytowych Ośrodek zapewnia całodobowy okresowy pobyt dla 10 osób, nieodpłatny, gdzie zapewnia wyżywienie, odzież, obuwie oraz środki higieny osobistej i środki czystości.

W okresie sprawozdawczym w Ośrodku przebywały 44 osoby (w tym 19 kobiet i 25 dzieci). Przedział wiekowy kobiet to 21-45 lat, średnia wieku 29 lat, natomiast średnia wieku dzieci to 5 lat. Główną przyczyną przyjęcia do Ośrodka była przemoc fizyczna, psychiczna ze strony mężów, partnerów, ojców oraz innych osób. Średniomiesięczny stan mieszkańców Ośrodka wyniósł 6 osób.

Ważnym elementem pracy były działania specjalistów (prawnik, psycholog, pracownik socjalny) oraz pozostałych pracowników, którzy udzielali pomocy

i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, dokonywali diagnozy sytuacji, prowadzili zajęcia edukacyjno-wychowawcze, zajęcia edukacyjne na temat zjawiska przemocy domowej, zajęcia pedagogiczne, udzielali również konsultacji wychowawczych. W okresie sprawozdawczym udzielono łącznie pomocy i wsparcia 349 osobom, w tym 305 osobom w formie ambulatoryjnej (prawnik, psycholog) i 44 osobom w formie pomocy całodobowej. Łącznie udzielono 883 porad, konsultacji i terapii.

W Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2015 r. odbyły się warsztaty pn. Trening umiejętności wychowawczych, adresowane dla rodziców uczniów klas 1-3 Szkoły Podstawowej w Jaksicach. Pracownik Ośrodka przeprowadził również 4 spotkania dla uczniów w Szkołach Podstawowych na temat przemocy rówieśniczej, gdzie łącznie uczestniczyło 247 dzieci.

W Pokoju Przesłuchań mieszczącym się w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach w roku 2015 przeprowadzono 56 przesłuchań świadków, w tym 5 osób dorosłych z art. 185c Kodeksu karnego.

Średnie zatrudnienie w 2015 r. wyniosło 6,31 etatu, natomiast średnie miesięczne wynagrodzenie 2 687,53 zł. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. W okresie sprawozdawczym wydatkowano na działalność Ośrodka 356 775 zł.

Pozostała działalność

W ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli oraz nauczycieli emerytów i rencistów placówek opiekuńczo-wychowawczych przyznano 9 świadczeń na kwotę 3 700,00 zł.

Zgodnie z art. 19 ust. 17 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego. Centrum przekazuje sprawozdania i zbiory centralne wykonywanych zadań.

Zorganizowano obchody Dnia Pracownika Socjalnego. Podczas uroczystości 20 listopada Starosta Inowrocławski wręczył pamiątkowe listy gratulacyjne wyróżniającym się pracownikom domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i Centrum.

W siedzibie Centrum odbyły się 4 spotkania członków Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w której skład wchodzi członkowie stowarzyszeń. Na spotkaniach opiniowane były uchwały i programy dotyczące osób niepełnosprawnych

realizowane przez PCPR. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych na lata 2012-2016 została powołana Zarządzeniem Nr 18/2012 Starosty Inowrocławskiego z dnia 14 maja 2012 roku. W skład Rady wchodzi 2 przedstawicieli Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Flandria”, przedstawicielka Stowarzyszenia „Amazonki”, pracownik Powiatowego Urzędu Płacy w Inowrocławiu oraz pracownik Centrum. Działalność Rady jako organu opiniotawczo-doradczego skupia się na opiniowaniu projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu Inowrocławskiego pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych. Podejmuje działania doradcze w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu współpracuje ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, które jest wydawcą magazynu „Integracja”. Centrum zamawia magazyn w liczbie 75 szt. Magazyn jest rozprowadzany bezpłatnie do placówek podległych oraz osób zainteresowanych tematyką niepełnosprawności. Celem jest wspieranie działań podejmowanych przez Stowarzyszenie na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskiwaniu informacji.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi powołana została Komisja opiniująca wnioski na dofinansowania likwidacji barier architektonicznych i technicznych. W skład komisji weszli przedstawiciele Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Flandria”.

Centrum w ramach współpracy z organizacjami pozarządowym pomaga promować działalność organizacji, udostępniając własną stronę internetową, www.pcpr-ino.pl, na której są zamieszczane aktualne informacje tj. dane adresowe, telefony oraz informacje o funkcjonowaniu stowarzyszeń.

Kontrole przeprowadzone przez pracowników PCPR w jednostkach nadzorowanych:

- 1) DPS Inowrocław, 10 listopada;
- 2) DPS Parchanie, 17 września;
- 3) DPS Warzyn, 18 września;
- 4) DPS Tarnówko, 15 października;
- 5) DPS Ludzisko, 16 października;
- 6) WTZ w Inowrocławiu, 30 października.

Jednocześnie korzystając z uprawnień kontrolnych wobec organizatorów i ośrodków prowadzących turnusy rehabilitacyjne przeprowadzono 31 sierpnia kontrolę w Sanatorium Uzdrowskim "Przy Tężni", w Uzdrowisku Inowrocław „Solanki” (Sanatorium „AS”, „Kujawiak” i „Kujawianka”).

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2016

Na funkcjonowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu potrzeba 844 555 zł.

Na rehabilitację społeczną i zawodową otrzymaliśmy środki z PFRON-u w wysokości 1 986 860 zł.

Na funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej potrzeba 130 000 zł.

Na funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie otrzymaliśmy środki w wysokości 354 00 zł.

Na pomoc zdrowotną dla nauczycieli i nauczycieli emerytów i rencistów zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na podstawie Karty Nauczyciela potrzeba 3 000 zł.

Inowrocław, w kwietniu 2016 r.